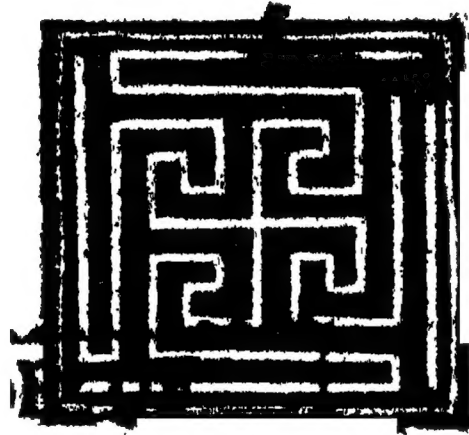

श्याम उद्वास स्तवनमाणा.

(सामाजिक गायनेषु सहित)

रथनार तथा प्रसिद्ध करनारः—

शा० सोमयंठ (श्याम) वनाल.

पूरणु (भारवाड)

અર્પણ પત્રિકા.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગજગલી કોપીરાઇટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૨૨૬૧૧ વિમલ

ગ્રંથનામ સ્વામી હિતગદ્ય રત્નવલ્લભ

વર્ગિક ૫૨૨: ૪૩૭

૧૯૬૭ ના પોષ વદ ૧૩
(મેક્રચોદશી) શનિવાર.
મુંબઈ, તા. ૨૫-૧-૪૧

લિંગ આસાંકિત,
સોમચંદ વનાજીના
યથા યોગ્ય.

श्याम उद्वास स्तवनभाषा.

(सामाजिक गायना सहित)

कल्पद्रुमः सधर्माणा-मिष्टप्राप्तौ शरीरिणाम् ।

चतुर्था धर्मदेष्टारं धर्मनाथमुपास्महे ॥ १ ॥

रथनार तथा प्रसिद्ध करनारः—

शा० सोमचंद्र (श्याम) वनाष्ट.

पूरण (भारवाड)

प्रथमावृत्ति.

संवत् १९६७]

[सने १९४१

મુદ્રક:
મનસુખલાલ હીરાલાલ લાલન.
શ્રી મહાવીર પ્રિન્ટિંગ વર્ક્સ,
ધનજી સ્ટ્રીટ, મુંબઈ ૩.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગોપીરાઈદાસગ્રંથ
૨૨૬૧૧

—: આ પુસ્તકના સર્વ હક સ્વાધીન છે. :—

પ્રસિદ્ધ કર્તા:
શા. સોમચંદ વનાજી.
મુ. પૂરણ. (પોસ્ટ માલવાડા)
વાયા જોધપુર (માલવાડા)

પ્રથમોદ્ગાર

પુણ્ય પ્રક્ષાલે શતગણું, ચંદન લેપે હજાર,
લાખગણું છે પુષ્પમાં, સ્તવને પુન્ય અપાર.

ઉપરોક્ત કવિતામાં સ્તવનો (ગાયનો ગીતો) આદિનું જે મહત્ત્વ શાસ્ત્રકારોએ વર્ણવ્યું છે, અને રાવણ જેવા માંધાતા પણ જે સ્તવનો દ્વારા ચિત્તની એકાગ્રતા સાધી પ્રભુભક્તિમાં તદ્દીન બન્યા હતા, તેવા ગીત વાદિત્રનું મહાત્મ્ય મરા હૃદયમાં પણ રમી રહ્યું હતું. પ્રભુભક્તિમાં જે અલૌકિક લીનતા પ્રાપ્ત કરી શકાય છે તે ભાવનાવાહી સ્તુતિ સ્તવનોથીજ લાવી શકાય છે. એ સ્પષ્ટ હોવાથી મેં પણ એ ભાવના વૃદ્ધિ માટે કેટલાંએક સ્તવનો-કાવ્યો બનાવવા મારો અદ્ય પ્રયાસ કર્યો છે.

વાંચક ગણ એટલું લક્ષમાં રાખશે કે હું કાંઈ કવિ નથી, તેમજ મેં પીંગલનો કે કાવ્યશાસ્ત્રનો ખાસ અભ્યાસ કર્યો નથી, વળી મારી માતૃભૂમિ મરૂભૂમિ (મારવાડ) હોવાથી હું શુદ્ધ ગુજરાતી ભાષાનો અભ્યાસી પણ નજ કહેવાઉં, છતાં મારાથી બનતા પ્રયાસે જે કાંઈ લખી શક્યો છું, તે આપ સાહેબો સમક્ષ મૂક્યું છે.

આ નાની પુસ્તિકા જે કે સ્તવનમાળા રૂપે છે, અને મુખ્ય વિભાગ સ્તવનોનો છે, છતાં પણ ચાલુ જમાનાને અનુસરી સમા-જોપયોગી કેટલીક ગઝલો આદિનો પાછળના ભાગમાં સમાવેશ કર્યો છે, અને એ દ્વારા મારા સામાજિક વિચારો પણ જનતા સમક્ષ મૂક્યા છે.

આ સ્થળે મારે એકાદ બે વિષયની સ્ફુટતા કરવી જરૂરી છે. પ્રથમ તો મારા શેઠ શ્રી. પીયાળ શિવલાલ કુસાળ કે જેઓની

મારા પ્રત્યેની મમતાએ હંમેશને માટે મને આભારી બનાવ્યો છે તેમને આ પુસ્તક અર્પણ કરવાની તક લઉં છું, સાથે સાથે મારા પરમ મિત્ર, શ્રી. રૂપચંદ કેવાજી કે જેઓ મારા કરતાં વડિલ હોવા છતાં એક સમાનવયસ્ક મિત્રની જેમ મારા સાથે નિકટનો પ્રેમભર્યો સંબંધ રાખ્યો છે, અને જેણે મને સુખ દુઃખમાં અનેક વખત પોતાનો સાથી બનાવ્યો છે. તેમણે આ પુસ્તક રચવામાં તથા પ્રસિદ્ધ કરાવવામાં પ્રેરણાના જે મીઠાં પાન પાયાં છે તેને હું કેમ વિસરી શકું ?

વળી મહાવીર પ્રિન્ટિંગ વર્ક્સના માલિક ભાઈ શ્રી. મનસુખલાલ હીરાલાલ લાલનની સાથે મારા પ્રથમ પરિચયેજ મને એના સ્નેહને આધીન થવાની પ્રેરણા થઈ તેઓએ આ પુસ્તકમાં રહી જતી મારી અનેક ત્રુટીઓ એક મિત્રભાવે દૂર કરી આ લઘુ પુસ્તિકાને જેમ બને તેમ સુંદર બનાવવા પ્રયાસો કર્યા છે અને થાડક તરીકેના સંબંધને જરા પણ ધ્યાન આપ્યા શિવાય કેવળ મિત્રભાવે સહાયતા આપી છે તે માટે તેમનો પણ આભારી છું.

અંતમાં જણાવવાનું કે મેં પ્રથમ જણાવ્યું તેમ હું કવિ કે વિદ્વાન નહિ હોવાથી મારી અનેક સખતનાઓ હશે તે વાંચક ગણ ક્ષાંતવ્ય ગણી મારા આ લઘુ પ્રયાસને અપનાવી લેશે એજ પરમ કૃપાળુ પરમાત્મા પ્રત્યે પ્રાર્થના !

લી૦

શાહ સોમચંદ વનાજીના

સ્નેહ વંદન.

॥ श्री जिंनाय नमः ॥

શ્યામ ઉદ્ધાસ સ્તવનમાળા.

મંગલ રૂપ પાંચપરમેષ્ઠિની સ્તુતિ.

પ્રથમે નમું અરિહંતને રે લાલ,

જેહના ગુણ છે બાર રે—હું વારીલાલ.

કર્મ અનંતા કાપીયાં રે લાલ,

પામ્યા પદ અરિહંત રે હું વારીં

બીજે નિહ્ન ભગવાનને રે લાલ,

પાય પદું કર જોડ રે—હું વારીં

જેહના ગુણ આદિ આપતા રે લાલ,

નિરંજન નિરાકાર રે હું વારીં

આચારજને હું નમું રે લાલ,

ત્રીજા જે પરમેશ રે હું વારીં

છત્રીસ ગુણે રાજતા રે લાલ,

ભામે આગમ સાર રે—હું વારીં

ઉપાધ્યાયને વંદના રે લાલ,

જેહના ગુણ પચીસ રે—હું વારીં

પડન પાડન આદરે રે લાલ,

કરે ધરમનો ઉદ્યોત રે—હું વારીં

સાધુનું પદ છે પાંચમું રે લાલ,

ગુણ સતાવીસ સાર રે—હું વારીં

મહારાં વંદન તેમને રે લાલ,

મનસુખ મન ઉદ્ધાસ રે—હું વારીં

૨ શ્રી ચક્રેશ્વરી દેવીનું સ્તવન

(એક દીન પુંડરીક ગણપત્તે રે લાલ-એ રાગ.)

માતા ચક્રેશ્વરી પૃથ્વી રે લાલ, આળી ભાવ અપાર સુખકારીરે,
 શત્રુજય રક્ષા કરે રે લાલ, અંકોનિશ આંહો પંહોર દુખકારીરે ૧
 પંદેરી અમુલજ ચુંદડી રે લાલ, કંઠે નવસરો હાર સુખકારીરે,
 ચુની ચગકતી નાકમાં રે લાલ, તેજ તણે અંબાર—દુખ ૨
 બાંહે બાબુબંધ બેરખતરે લાલ, પાય ઝાંઝર ઝગકાર સુખકારીરે,
 સાવનમય ચુડી હાથમાં રે લાલ, ધુધરડા ધમકાર—દુખ ૩
 ભાલની લાલી શી લખુરે લાલ, હીપે છે તેજ અધાગ સુખકારીરે,
 તેલસુગંધે આળ્યો ચાટલો રે લાલ, લાજ્યો મન ફળીધર નાગ દુખ ૪
 લાળ શશી જડયા ભાલમાં રે લાલ, કાને કુંડળ મનોહાર સુખકારીરે,
 વામ હાથે દેવી શાભતાં રે લાલ, જતાં જીત દરગાર દુખ ૫
 કુસુમ લઈ કેશર વાટિકારે લાલ, હેમ થાગ રૂપે તાય સુખકારીરે,
 અખીલ ગુલાલ લીધો ઉપરે રે લાલ, પ્રેમે પૂજાપા સાથ દુખ ૬
 માળા ગાયું તુજ નામની રે લાલ, એકાગ્ર ચિત્ત આજ સુખકારીરે,
 દુખાહારક પાગક તમેરે લાલ, અમ દુઃખ કાપણ કાજ—દુખ ૭
 સંવત આગળી છયાનવેરે લાલ, અક્ષય ત્રીજ શુકલાર સુખકારીરે,
 સિદ્ધ ક્ષેત્રમાં પૂજા કરી રે લાલ, ભકિત કીધી અપાર દુખ ૮
 વિનંતિ મુળી એવક શ્યામની રે લાલ, દર્શન આપો વારંવાર સુખકારીરે,
 પૂર્ણ કૃપા પૂરાણ ઉપરે રે લાલ, ત્યાંહી એવકના વાસ—દુખ ૯

૩ શ્રી આદિનાથનું સ્તવન.

(ગીરવારે ગુણ તુમ તણા—એ રાગ.)

પ્રભુ મુજ પ્રાર્થના સાંભળો, આદી જીનેશ્વર રાયારે,
 નાભિરાયા કુળે હીપતો, મરદેવીના જાયારે—પ્રભુ ૧

ગુણ અનંતા તાહરા, કહેતાં નાવે પારરે,
મુરતી મોહનગારડી, દરિશન આપો સારરે—પ્રભુ ૨
મુખારવિદ જોતાં થકાં, ક્રુધા દુર પલાયરે,
તરસ પીડા કોઈ નવી નડે, એવી અદ્ભુત સહાયરે—પ્રભુ ૩
કાળ અનંતા ભોગવ્યા, તું સહુ વાતે જાણુરે,
તુજને નહિ કહેવું પડે, તું છે ચતુર સુજાણુરે—પ્રભુ ૪
અવિવેકી અજ્ઞાન હું, અવગુણનો નહિ પારરે,
તોપણ શ્યામને તારશો, આજીજી અવધારરે—પ્રભુ ૫

૪ અજીતનાથનું સ્તવન.

(ઉઃ ઉઃ અલી જાને તારે ઘેર—એ રાગ.)

સુણો અજીત જીનેશ્વર દેવ, અરજ મારી ઉર ધારોરે,
જરી નજરે નિહાળો સેવ, અરજ મારી ઉર ધારોરે,
તું ભય ભંજન ભગવંત-અ. હુંતો ભમીયો કાળ અનંત-અ ૧
હવે પાછો લગાવો રંગ-અ. પછી છોડું ન તારો સંગ-અ ૨
રાખો અડગ અવિચળ ટેક-અ. કરો દુરે રોગને શોક-અ ૩
સુખ સઘળાં તું આપ-અ. મુજમાંથી કષ્ટને કાપ-અ ૪
આનંદ ઉમંગની ધાર-અ. ફેલાવો ચારો દિશા પાર-અ ૫
ખતી જલાવું હજાર-અ. તોયે પ્રભુ વિણ દીસે અંધકાર-અ ૬
વિજયા રાણીના નંદ—અ. જીતશત્રુના કુળચંદ—અ ૭
તુજ ચરણે પ્રેમનાં પુષ્પ-અ. શુભ ધ્યાને ધરું છું ધુપ-અ ૮
ઉગારો સેવક શ્યામ-અ. તુજને લાગે નહિ દામ-અ ૯

૫ શ્રી પદ્મપ્રભુનું સ્તવન.

(વાહાલા વહેલા આવેરે, દયા દીવ લાંવારે—એ રાગ.)

પદ્મપ્રભુ ખ્યારા રે, સુણો હીતકારા રે, અરજ મુજ આટલી હોજ,
સ્વીકારીને ન્યાય કરો તત્કાલ—પદ્મપ્રભુ
સાખી.

હું અજ્ઞાની આંધળો, મનમદમાં મસ્તાન,
લુબ્ધ બન્યો સંસારમાં, સઘળી ગુમાવી શાન.
દીનાનાથ સેવક નયણે નિહાળ—પદ્મપ્રભુ
સાખી.

અર્ધ લેશ સમજ્યો નહિ, ધરી ન તાહરી બીક,
પાખંડી મતમાં રહ્યો, કર્યા પ્રપંચ અધિક.
મહેર કરી કરો સેવકનો ઉદ્ધાર—પદ્મપ્રભુ
સાખી.

કૌશાંબી નગરી તણા, શ્રીધર રાય મુજાણ,
સુગ્રીમા માતાના ઉદરે, જન્મ લીધો ગુણગાણ.
ખ્યારા પ્રભુ ભવજળ પાર ઉતાર—પદ્મપ્રભુ
સાખી.

અતિથી જાણી આશરો, આપો તમે આવાર,
નિશ્ચય મુઘરશું અમે, મળશે મુક્તિ દાર.
વિસરે નહિ શ્યામ એહી ઉપકાર—પદ્મપ્રભુ

૬ શ્રી શીતળનાથનું સ્તવન.

(સુણો નગર શેઠ સહુ સાંભલી વાત તમારી—એ રાગ.)

સુણો શીતળનાથ આપો શીતળતા અંગે, (૨)
હું અદ્ય બુદ્ધિથી ગુણ ગાવું તમ રંગે,

તુજ મહીમા મોટો સુણી શુરજી પાસે, (૨)
 તું કર મહારો ઉદ્ધાર આવ્યો છું આશો. ॥ ૧ ॥

નહિ ગુણ મળે લવલેશ, બુદ્ધિનો ટોટો, (૨)
 શુદ્ધ શીયળ નીચમમાં કૈંક પડી છે ખોટો,
 ભવ બગડી ગયો શું કરું હવે હું પાજી, (૨)
 મુજ અવગુણ કહેતાં શરમ આવે છે ઝાઝી. ॥ ૨ ॥

મેં કૈંક કર્યાં છે પાપ વીશ્વથી છાનાં, (૨)
 આખર નહિ જોયો સાર થયાં ઉઘાડાં,
 મિથ્યા વિદ્યાનો ડોળ, બતાવી ભારી, (૨)
 હુ ભુલો પડ્યો છું વાટ બતાવો સારી. ॥ ૩ ॥

પ્રભુ કરો તમે વીશ્વાસ હવેથી મારો, (૨)
 ખોટાં નહિ કરશું કામ દયાળુ તારો,
 તુજ સરીખો નહી કોઈ નાથ, અનેરો દેખું, (૨)
 મારા દુઃખ ભંજન વૈદ્ય તને હું પેખું. ॥ ૪ ॥

તમે હૃદય તપાસી દવા ભલેરી દીજો, (૨)
 આધિ વ્યાધિ હરનાર મહેર તો કીજો,
 કહે બે કર જોડી શ્યામ, ધ્યાનમાં લીજો, (૨)
 નહિ માગું બીજું કાંઈ આટલું દીજો. ॥ ૫ ॥

૭ શ્રી ધર્મનાથનું સ્તવન.

(શાંતિ જીતેશ્વર સાચો સાહીય-એ રાગ.)

ધર્મ પ્રભુજી ધર્મ પુરંધર,
 આવો અહીં અટપટમાં હો જનજી.
 તું મેરા દીલમાં તું મેરા ઘટમાં,
 ધ્યાન ધરું ઝટપટમાં હો જનજી—તું ૦ ૧

તું વિણ ઠામ નહિ કે દેવા,
 તુંહીજ સળ કેઇ ઘટમાં હો જનજી—તું ૦
 અવળા ધંધા આદરીયા મેં,
 પ્રભુ ભુલ્યો લટપટમાં હો જનજી—તું ૦ ૨
 ખોટી ભક્તિથી છેતરીયાં જન,
 રમીયો રોજ કપટમાં હો જનજી—તું ૦
 મદમાં મસ્ત ભયો હું અંધો,
 ચેત્યો નહિ ચટપટમાં હો જનજી—તું ૦ ૩
 આ ભવ ભુલ્યો તો સહુ કુલ્યો,
 પડીશ મહાજળ પટમાં હો જનજી—તું ૦
 એવું સમજી ભજતો ભાવે,
 મનથી ન વીસડું પલકમાં હો જનજી—તું ૦ ૪
 દેવ નહી કેઇ તાહરી તોલે,
 સુખનો દેનાર સકળમાં હો જનજી—તું ૦
 શ્યામ સુંદર પ્રભુ અર્જ કરે છે,
 રાખ સદા તું વટમાં હો જનજી—તું ૦ ૫

૮ શ્રી શાંતિનાથનું સ્તવન.

(આવો જમાઈ પ્રાહુણા જયવંતાજી—એ રાગ.)

શાંતિ જીનેશ્વર સાહીબો જયવંતાજી,
 સમક્તનો દેનાર રે ગુણવંતાજી.
 વહારે આવો પ્રભુ માહરે જયવંતાજી,
 અંધકાર કરો દુર રે ગુણવંતાજી. ॥ ૧ ॥
 નાવ મહારૂં જલધિ વિષે જયવંતાજી.
 હજ મગ ઝેલાં ખાય રે ગુણવંતાજી.

જ્ઞાન શઠ તુટી ગયો જયવંતાજી,
 ગર્વનો વાયુ વાય રે ગુણવંતાજી. ॥ ૨ ॥
 કામ ક્રોધ લોભ આવીયા જયવંતાજી,
 મોહ માયા પરિવાર રે ગુણવંતાજી.
 પાપ ભરાયું નાવમાં જયવંતાજી,
 ખેંચીને લઈ જાય રે ગુણવંતાજી. ॥ ૩ ॥
 પુન્યનું કામ કર્યું નહિ જયવંતાજી,
 સુઝયો નહિ પંથ યોગ રે ગુણવંતાજી.
 જો નહિ આવો આ સમે જયવંતાજી,
 દુષ્ટની દુર્દશા હોય રે ગુણવંતાજી. ॥ ૪ ॥
 મુખુદ્ધિ સ્થાયો સાહિબા જયવંતાજી,
 જેથી સદ્ગતી થાય રે ગુણવંતાજી.
 જશ લેવો છે સહેલમાં જયવંતાજી,
 આપને નહિ પડે દામ રે ગુણવંતાજી. ॥ ૫ ॥
 કંકુભાઈમાં બીરાજ્યો જયવંતાજી,
 પાલીતાણા મોઝાર રે ગુણવંતાજી.
 ધ્યાન નિરંતર આપનું જયવંતાજી,
 ધ્યાવું ધરી મન ભાવરે ગુણવંતાજી. ॥ ૬ ॥
 શ્યામ નમે કર જોડીને જયવંતાજી.
 આપો સુખ અથાગ રે ગુણવંતાજી,
 બાળતણી વાણી સુણી જયવંતાજી.
 મનની ભાવટ ભાંગરે ગુણવંતાજી. ॥ ૭ ॥

૯ શ્રી શાંતિજન સ્તવન.

(રાગ-ધનાશ્રી.)

અરજ સુણો એક મારી પ્રભુજી અરજ સુણો એક મારી,
આંસુ વહે ચૌધારી રે પ્રભુ અરજ સુણો એક મારી. ૧

ડુબી મરૂં છું ભવસાગરમાં, જળમાંડી જહાઝ ડુબાણી,
આપ વિણ કેા નહિ મમ બેઝી, તારક થઈ દ્યો તારી-પ્રભુજી ૨

વ્યસનપુરનો વાસી બન્યો હું, હૃદય કમળ બિન્તશી,
અઘટિત કાર્ય કર્યાં મેં અગણીત, વાત ક્યાં તમથી અજાણી-પ્રભુ. ૩

મિથ્યા મનમાં મહાદ્યો હું પ્રેમે, જોયું ના મેં જરી જાગી,
દોષ ન જોશો દેવ દયાળુ, બાળ રહ્યો છે પોકારી-પ્રભુજી ૪

છાણી ગામમાં શાંતિ જીનેશ્વર, ભેટયા પરમ ઉપકારી,
શ્યામ વદે છે અચિરા નંદન, વહાર કરો અમારી-પ્રભુજી ૫

૧૦ શ્રી મલ્લિનાથનું સ્તવન.

(જન રાગ તાળ-એ રાગ.)

મલ્લી જન ખ્યારા, ઉડી આયોરે ભોયાણીગામમેં,
તુજ મુરતી દીપે અતિ સુદર, મનમોહન સુખકારી,

મહેર કરી પ્રભુ દરીશન દીજે, ભવિજન દુખ હરનારીરે-મલ્લી ૧
પ્રહ્લાચારી વ્રત શુદ્ધ લીનો તેં, સફળ કર્યો જનમારો,

શાસ્ત્ર સુણીને શરણે આવ્યો, તીમહી મુજને તારોરે-મલ્લી ૨
ચારીત્ર લઈ પ્રભુ મોક્ષે સીધાયા, તોડ્યા રાગ ને દેષ,

અનંત કાળ હું દુઃખમાં ભમીયો, હવે મટાડો કલેશરે-મલ્લી ૩
ભાવ થકી તુજ દરિશન કરતાં, આનંદ દીલ ઉભરાય,

ચતુરા ચામર કરમાં ગ્રહીને, વીંઝણ વીંજે વાયરે-મલ્લી ૪
મલ્લી જન તુજ સેવા કરવા, દુર થકી હું આયો,

શ્યામ ભાવથી ધ્યાન ધરતાં, ભક્તિના મેવા પાયોરે-મલ્લી ૫

૧૧ શ્રી નેમનાથનું સ્તવન.

(ચંદ્રપ્રભુજીસે ધ્યાનરે-એ રાગ.)

નેમી જીજીંહસે ધ્યાન રે, મોરી લાગી લગનવા,
લાગી લગનવા તોડી ન તુરે, ભવજલ પાર ઉતારે-મોરી૦ ૧
શ્રી ગીરનાર તીરથનો રાજ, ત્રણ ભુવનમાં સારે-મોરી૦
રથે.ચડીને પાછોજ વળીયો, રાજેમતી કયો ત્યાગરે-મોરી૦ ૨
ભવ ભવ ભટકી શરણે આવ્યો, મુજ પાપીને તારે-મોરી૦
દીન દયાળુ દરિશન દીજે, પાય પડું સો વારે-મોરી૦ ૩
આજ હમારે સુરતરૂ પ્રગટયો, દીઠો પ્રભુ દેહારે-મોરી૦
કૃપા તણા હે સીંધુ તુમ વિણ, કોણ ઉતારે પારે-મોરી૦ ૪
શ્યામ જાળ તુજ બિનતી કરત હે, બિનતડી અવધારે-મોરી૦
અવસર પામી અરજ સુણીને, આવાગમન નિવારે-મોરી૦ ૫

૧૨ શ્રી પાર્શ્વનાથનું સ્તવન.

(ખુને જીગરકા પીતે હય-એ રાગ.)

પાર્શ્વ જીનેશ્વર ખ્યારા, મુજને તારો હો પ્રભુ,
હવે રહો ન મુજસે ન્યારા, મુજને તારો હો પ્રભુ;
હું ફેકટ ફંદમાં હુડ્યો, અભિમાન પુરામાં હુડ્યો,
સેવા તુમારી ભૂડ્યો, મુજને તારો હો પ્રભુ. ॥ ૧ ॥
ભવ ભટકી શરણુ તુમારી, આવ્યો હવે હું હારી,
ભવ દુઃખ દૂર નિવારી, મુજને તારો હો પ્રભુ. ॥ ૨ ॥
પ્રભુ જો મુજ વારે આવો, હું આવ્યો તુમ દરબારો,
તું સમરથ જગદાતારો, મુજને તારો હો પ્રભુ. ॥ ૩ ॥

મન વંછીત ફળ મુજ આપો, ત્રિવિધનાં તાપને કાપો,
 મુખુદ્ધિ હૃદયમાં સ્થાપો, મુજને તારો હો પ્રભુ. ॥ ૪ ॥
 દરીશન મુજને આપો, માફ કરો ગુનાહ લાખો,
 શ્યામ લાજ તુમ રાખો, મુજને તારો હો પ્રભુ. ॥ ૫ ॥

૧૩ શ્રી મહાવીર સ્વામી સ્તવન.

(ગિરઝારે ગુણ તુમ તાળા-એ રાગ.)

વીર જીનેશ્વર વંદણા, વાલેશ્વર અવધારેરે,
 ઉપકારી ગુણનો ભર્યો, પામી શકું નહિ પારેરે—વીર૦ ૧
 તુજને એવે શિવગતી, સહેજે તે તો મળશેરે,
 ભવભવની વીટંગના, લાગ ચારાશી દગશેરે—વીર૦ ૨
 ઉચ્ચ શીયળ છેટે રહ્યું, આડંબરથી કામરે,
 તપસ્યાપણ મેં નવિ કરી, દાન બદલ તુજ નામરે—વીર૦ ૩
 મિથ્યા ભાવ દીલમાં ભર્યો, યોગ્યા ધીલાજ દબરેરે,
 અંતે સહુ નિષ્ફળ ગયા, ભવ્ય ભરસો તારેરે—વીર૦ ૪
 આધી વ્યાધી દુરે કરી, શ્યામ વંછીત ફળ આપારે,
 અજર અમર પદ દીજીએ, શાંતિ હૃદયમાં સ્થાપારે—વીર૦ ૫

૧૪ શ્રી મહાવીર સ્વામીનું પારણું.

(માતા ત્રિશક્તા જુલાંવે પુત્ર પારણે-એ રાગ)

ત્રિશક્તા હેતેરે જુલાંવે વીરનું પારણું,
 વારી જ્વશું જ્વશું દેખી વીર કુમાર,
 જુલો ગાશું ગાશું મનમાં આજુંદ આજીને,
 જુલો જુલો મારા ત્રણ ભુવન શીરતાજ,

ઝૂલે ઝૂલે જગનાં દુઃખ નિવારણ કાજ,
 ઝૂલે ઝૂલાવું ઝૂલાવું ત્રિશલા નંદને--એ આંકળી ૧
 ભારત દેશમાં આજે સોના સુરજ ઉગીયો,
 નાહું અંધારું જગમાંથી આજે દુર,
 ત્રિશલા કુખે આવ્યા ધર્મોદ્ધારક રાજવી,
 મોતી થાળ ભરી ભરી વધાવે સંસાર—ઝૂલે ઝૂલાવું ૨
 હરખ્યા દેવ દેવી ને સુરપતિ નરપતિ દેવતા,
 ને વળી હરખ્યા ક્ષત્રિ સિદ્ધાર્થ રાજન,
 ત્રિશલા માતા હરખ્યાં વીર અંગુઠો ધાવતાં,
 હરખ્યાં જગમાં સઘળાં નર નારી ભૂપાળ—ઝૂલે ઝૂલાવું ૩
 જોશી હરખી હરખી જોવે જોપના દીપણાં^૧,
 બ્રાહ્મણ જાતી હરખી પૈસા મળશે આજ,
 આખા ભારત દેશે ઓચ્છવ રંગ વધામણાં,
 ઘર ઘર આનંદ વર્તે દીસે જય જયકાર—ઝૂલે ઝૂલાવું ૪
 આનંદ મંગળ વર્તે અવનિમાં ચિહ્ન દીશે,
 પ્રગટયો નારકી જીવોના ઉરમાં આનંદ,
 પરાક્રમની નિશાની લાંછન સિંહ બિરાજતો,
 તેથી જગમાં વધશે અધિકો પરમાનંદ—ઝૂલે ઝૂલાવું ૫
 દેવી દેવ અને વળી ઇંદ્ર કરે તુજ આરતી,
 મંગળ દીવા જોલે મળીને સહુ નરનાર,
 વાળં વાગ્યાં ક્ષત્રીકુંડ નગરમાં શોભતાં,
 તેથી જગમાં જાણ્યો મહાવીરનો અવતાર—ઝૂલે ઝૂલાવું ૬
 અઠાઈ મહોત્સવ કીર્તો દેવોએ દેવલોકમાં,
 તીર્થંકર ચાવીસમો છેલ્લો તે કહેવાય,

પ્રગટયો પ્રગટયો આજે સુરતર સુખનો સાહિબો,
 ત્યારે ત્રણ ભુવનમાં પ્રગટયું સઘળું નૂર—ઝૂલે ઝૂલાવું ૭
 હીરા માણેક જડીયા દીસે સુંદર પારણે,
 એના આંદી રત્નોનો નહિ લાધે પાર.
 માતા ત્રિશલા ઝૂલાવે રેશમ દોરીએ,
 ઝૂલે ઝૂલો ઝૂલો ઝૂલો મારા નંદ—ઝૂલે ઝૂલાવું ૮
 ઉપમા કંઈ જાતિની આપું તને ઓ રાજવી,
 મારી ભાષામાં તો શબ્દ નથી કોઈ યોગ્ય,
 તો પણ થોડું લખ્યું ઝાઝું કરીને માનજે,
 બીડ પડે તો વહારે ચડજે વહેલા વીર—ઝૂલે ઝૂલાવું ૯
 પ્રભુની પૂજા તો વિધ વિધ જાતિથી આદરે,
 જ્યાં જ્યાં દેખું ત્યાં ત્યાં કાયમ રહો વિશ્વાસ,
 જ્યંતિ વીર પ્રભુની જે કોઈ ઉજવે ભાવથી,
 સુખીયો થાશે તે તો વહેમ ન એમાં ખાસ—ઝૂલે ઝૂલાવું ૧૦
 મરઘર દેશમાં આવ્યું ગામ પુરણ રંગીયામાણું,
 કીધી જ્યંતિ પ્રભુની નરનારી મગી આજ,
 શ્રાવણ માસે સંવત સતાણુંની સાલમાં,
 આનંદ અંગમાં લાવી ગાવે સુંદર શ્યામ—ઝૂલે ઝૂલાવું ૧૧

૧૫ પુરણ મંડન શ્રી ધર્મનાથનું સ્તવન.

(ભવી ભાવે દેરાસર આવો-એ રાગ.)

આવો આવો દેરાસર આવો અણુંદણી જય બોલો,
 ઉજવળ પુષ્પોની આંગીઆં રચાવો અણુંદણી જય બોલો,
 સાખી.

અંતરજામી આપણો, દેવ તણો પણ દેવ,
 અવર દેવ સૌ છોડીને, કરીયે ધર્મની સેવ,
 અણુંદણી જય બોલો ॥ ૧ ॥

સાખી.

ભાવ ધરીને લેટીયે, ભજીએ શ્રી ભગવાન,
હોય શ્રદ્ધા જો તેહની, થાય સુગુણની ખાણ,

જીણુંદળની જય બોલો ॥ ૨ ॥

સાખી.

કેવર અંદન દોળીને, હેમ કચોલી હાથ,
પ્રેમે પૂજાપો લઈ, પૂજો જગતના નાથ,

જીણુંદળની જય બોલો ॥ ૩ ॥

સાખી.

અંખર ઉંચો બતિનો, કસ્તુરી ધનસાર,
આલો જઈને પૂજીયે, ઉતરવા ભવપાર,

જીણુંદળની જય બોલો ॥ ૪ ॥

સાખી.

અંત્યવંદન કરું ચિત્તથી, ભાવના ધરી મન ભાવ,
સ્વસ્તિક કરું તુજ આગળે, પ્રભુ દયા દીલ લાવ,

જીણુંદળની જય બોલો ॥ ૫ ॥

સાખી.

મારવાડમાં શોભતું, પુરણ ગામ મોઝાર,
જિન અંત્ય ત્યાં તાહરું, દીપે અતિ મનોહાર,

જીણુંદળની જય બોલો ॥ ૬ ॥

સાખી.

શ્યામ સુંદર સુખ સર્વદા, આપો પ્રાણ આધાર,
અવર દેવ બસું નહિ, એ નિશ્ચય દીલ ધાર,

જીણુંદળની જય બોલો ॥ ૭ ॥

૧૬ ધર્મનાથનું સ્તવન.

(આવો આવો પાસજી મુજ મળીયારે—એ રાગ.)

આવો આવો ધર્મ જીજીંહ મુજ સહાયે રે,
 આપ આખ્યાથી દુઃખ દુર જાયે—આવો ॥ ૧ ॥
 પ્રભુ સુવ્રતા માતાના જાયા રે, રત્નપુરી નગરીના રાયારે,
 તુમ ભાનુ રાજા કુલ આયા—આવો ॥ ૧ ॥
 પ્રભુ પુરણ ચૈત્ય ખીરાજે રે, ડાંગે હાથે નેમી પ્રભુ રાજે રે,
 જમણે પાર્શ્વ ચિંતામાળી ગાજે—આવો ॥ ૨ ॥
 તારા ગુણ જાનનો હું રસીયોરે, તું તો શિવપુરમાં જઈ વસીયોરે.
 હું તો મૃત્યુ લોકમાં ફસીયો—આવો ॥ ૩ ॥
 તમે તારક મહા સીંધુ તારો રે, દરીયે ડુબતું વહાણ ઉગારોરે,
 ભવ સાગર પાર ઉતારો—આવો ॥ ૪ ॥
 ક્યાંહી તુજ જેવો અવર ન મળશે રે,
 આપ વીના આકૃત નહિ ટલશેરે,
 સેવા કીધાથી ભંવાભવ ફળશે—આવો ॥ ૫ ॥
 શ્યામ સેવકને ગુણ ગાયા રે, તાહરી ભક્તિના મેવા પાયારે,
 દીજે સમકીત દાન સવાયા—આવો ॥ ૬ ॥

૧૭ માલવાડા મંડલુ શ્રી પાર્શ્વનાથ સ્તવન.

(હારે મારે કામ ધરમના સાડા પચવીસ દેશજી—એ રાગ)

હારે મારે પાર્શ્વ પ્રભુને વિનવું વારંવાર જો,
 આવોને શિર છત્ર તમે વહારે ચડીરે લોલ,
 હારે મારે વામા નંદન વંદન કરવા જોગ જો,
 અશ્વમેન કુલ આયો પાપ નિવારવારે લોલ. ॥ ૧ ॥

હારે મારે પુરિસાદાણી પાર્શ્વ પ્રભુ કહેવાય જો,
લંછન ફણીધર નીલવર્ણ તનુ શોભતો રે લોલ,
હારે મારે જગતો નાગ ઉગારી જગના નાથ જો,
કમઠ યોગીનું માન ઉતારી તે સમે રે લોલ. ॥ ૨ ॥

હારે મારે નવકાર મંત્ર સુણાયો મહાસુખકંઠ જો,
કરુણા કીધી નાગણી નાગની ઉપરે રે લોલ,
હારે મારે તુજને સેવે સંકટ સઘળાં જાય જો,
સાચા સાચા શિવ નગરીનો સાહિબોરે લોલ. ॥ ૩ ॥

હારે મારે મન માંહે મેં ધ્યાયો તુંહીજ ધ્યાન જો,
રાત દિવસ મુજ મન માંહે આવી વસ્યો રે લોલ,
હારે મારે વિઘ્ન વારક ભવનિધિ તારક ભગવંત જો,
જય જય સુખ દેનારો નિશહિન વ્યાધિએ રે લોલ. ॥ ૪ ॥

હારે મારે આશા કરીને આવ્યો છું તુજ પાસ જો,
માયું માયું તુજ ચરણોની સેવના રે લોલ,
હારે મારે આપ વિના અંધારું દિન ને રાતજો,
આપ આવ્યાથી સર્વ સુર્ય શશી ઉગશે રે લોલ. ॥ ૫ ॥

હારે પ્રભુ લેશ ન જાણું ધર્મ ક્રિયાનું નામ જો,
અંશ નહિ મુજ હૃદયમાં જ્ઞાનની ગોઠડી રે લોલ,
હારે મારે નિશુભો પણ સેવક તારો જાણજો,
મન મંદિરમાં આવે ભવ જલ તારવારે લોલ. ॥ ૬ ॥

હારે મારે માલવાડાના પાળક પ્રભુજી આપ જો,
દુષ્ટિયાંની વહારે આવે અરજી સુણીરે લોલ,
હારે પ્રભુ કર જોડીને ગાવે સુંદર શ્યામ જો,
માલવાડા મંડળ દુઃખ ખંડળ તારજો રે લોલ, ॥ ૭ ॥

૧૮ (વાંકડિયા) વડગામ શ્રી વીરજીન સ્તવન.

(નાગર વેલીઓ રાપાવ-એ રાગ.)

પ્રભુ મનમોહન મહાવીર તું છે નાથ મહારો રે,
 આવો આવો મન મંદીર મોહિ તું છે ખ્યારો રે,
 વીર જીનેશ્વર રાયો ત્રિશલા દેવીનો જાયો,
 નિઝંથ નામ ધરાયો તું છે નાથ મહારો રે. ॥ ૧ ॥
 વીર જીજુંદ મન ધ્યાવો ભવી ભાવે ભાવના ભાંવો,
 તો કરશું સુખનો દાવો—તું છે ॥ ૨ ॥
 ભવ સાગરમાં હે ભમતાં મળીયા પુરૂષોત્તમ ભગવંતા,
 પ્રભુ પામ્યો દુઃખ અનંતા—તું છે ॥ ૩ ॥
 તોરે દરિશન કાજે આવ્યો પ્રભુ ભક્તિ ભેટણું લાવ્યો,
 ભાવથી તુજ ગુણ ગાવ્યો—તું છે ॥ ૪ ॥
 સેવક હું વંછિત દીજે તુજ વિણ કામ ન સીજે,
 જગ જશ સવાયો લીજે—તું છે ॥ ૫ ॥
 ભકતે શીશ નમાયા પ્રભુ પાવન તેહની કાયા,
 અમને શિવસુખ દાયા—તું છે ॥ ૬ ॥
 વડગામ નગરના સ્વામી પ્રભુ આપ છે અંતર જામી,
 શ્યામ નમે શીર નામી—તું છે ॥ ૭ ॥

૧૯ શત્રુજયનું સ્તવન.

(તેમેશ્વર ખનડા પરણી પધારો રાજુલ નારને-એ રાગ.)

શત્રુજય ચાલો યાત્રા કરીશું આદિનાથરી,
 આદિનાથ અલવેસરસરે આદિજી વર દેવ,
 એહને પુજે હે ભવીકરે સુખ મળશે તતખેવરે—શત્રુજય ૦ ૧.

કાર્તિક ચૈત્રી આવીયાંસરે ચલો સહુણુ સંગ,
ભગવંત મુળ ભણીસરે હોય અખંડ ઉમંગરે—શત્રુંજય ૨
પ્રથમ તીર્થંકર સેવતાંસરે પ્રગટે હર્ષ અમાન,
છન પ્રતિમાને વંદતાંસરે મળે દેવ વિમાન.રે—શત્રુંજય ૩
મનુષ્ય જન્મ પામી કરીસરે દેખે નહી ગિરિ અંડ,
અલવી સમજે તેહનેસરે વૃથા ગુમાવે દેહ રે—શત્રુંજય ૪
શ્યામ કહે પ્રભુ દાખવોસરે શત્રુંજય ગીરનાર,
પાવન થઇશું દેખતાંસરે મળે જન્મનો સારરે—શત્રુંજય ૫

૨૦ શ્રી આદિનાથનું સ્તવન.

(શાલા સોરઠ દેશ દેખાવો રસીયા—એ રાગ.)

પ્રભુ પુરણ શિવમુળ આપો રસીયા,
મુકી ત્રાપો રસીયા—પ્રભુ ૦
આદિ જીનેશ્વર નામ અતૌકીક નિરંજન નિરાકારો રસીયા,
દુઃખ વારો રસીયા—પ્રભુ ૧
ત્રિભુવન તારક પાત્રક કહાવો જગત જીવાડણુહારો રસીયા,
મુજ તારો રસીયા—પ્રભુ ૨
આંગી હીરા માણી માણેક મોતી અગમગ અગમગ સોહિ રસીયા,
મન મોહિ રસીયા—પ્રભુ ૩
અંતર શુદ્ધ કરી પ્રભુ આગળ ભાવના રૂડી પેરે ભાવું રસીયા,
ગુણ ગાવું રસીયા—પ્રભુ ૪
ભવનિધિમાં તુજ દાસ હુએ છે સહાય કરીને ઉગારો રસીયા,
દીલ ધારો રસીયા—પ્રભુ ૫
શ્યામ જોડી કર સમકીત યાચે મનની ભાવટ ભાંગે રસીયા,
એહી માંગે રસીયા—પ્રભુ ૬

૨૧ નવીન વર્ષે પ્રભુ પ્રાર્થના.

અહો ઈશ આજે પ્રભો હાથ ઝાલો,
હવે નહિ થશે વાયદો એક ઠાલો,
દુઃખો દાઝ લાવી હવે તેડ કાપો,
નવા વર્ષમાં આપ આનંદ આપો. ૧

અમે તો પ્રભુ આપનાં છોડ કહીએ,
ગુણો તમ તણા કોઈ ના પાર લઈએ,
કૃપા દૃષ્ટિ રાખી બધા કલેશ કાપો,
નવા વર્ષમાં આપ આનંદ આપો. ૨

કરો કષ્ટથી મુક્ત આજંબ ખ્યારા,
મટાડો તમે ખેદને ખાર ખ્યારા,
કરી દો પ્રભુ બાળીને બાળ પાપો,
નવા વર્ષમાં આપ આનંદ આપો. ૩

હશે ધાન્ય ને વસ્તુ જે મોંઘી ભારી,
કરો તે હવે જે મળે સસ્તી સારી,
કદી કોપશો ના તમે મુઠ્ઠા બાપો,
નવા વર્ષમાં આપ આનંદ આપો. ૪

કરું નવિન વર્ષે પ્રભુ સાર સેવા,
તમે આપજો નવ નવા નિત્ય મેવા,
શુભ કાર્યમાં જોઈતી શક્તિ આપો,
નવા વર્ષમાં આપ આનંદ આપો. ૫

કરો દીલ અમ એક સજ્જન પ્રીતે,
કદી ટેક તુટે નહિ એહ રીતે,
વળી રનેહીમાં શાંતિ હંમેશ સ્થાપો,
નવા વર્ષમાં આપ આનંદ આપો. ૬

હવે આશરો છે પ્રભુ એક તારો,
 નવા વર્ષમાં હાથ ઝાંટી ઉગારો,
 જપું તાહરા નામના એજ જાપો,
 નવા વર્ષમાં આપ આનંદ આપો. ૭

કરો જાળનો નવીન વર્ષ ઉદ્ધારો,
 કઠી સંકટો લાગશે નહિ લગારો,
 ગાંધાં જગતનાં જીવને શાંતી આપો,
 નવા વર્ષમાં આપ આનંદ આપો. ૮

હતી ભાવના જે પ્રભુ દાસ તાહરે,
 અદા આજ ભાવે કરી નાથ મહારે,
 પ્રભુ એવી ઈચ્છા તારી શ્યામ રૂપો,
 નવા વર્ષમાં આપ આનંદ આપો. ૯

સામાન્ય જન સ્તવનો.

(૧)

(સુજો યંદાજી-એ રાગ.)

પ્રભુ વહાર કરો મન વંછિત શિવ સુખ આપીને આશ પુરો,
 પ્રભુ મહેર કરી આ ભવસાગરથી સેવકને ઉગારો,
 તુજ ચરણમાં લગની લાગી રે, જ્યોતિ જાગીને બ્રમણા ભાગીરે,
 ભકિતની નોખત વાગીરે—પ્રભુ ॥ ૧ ॥

કંઈ સુઝ્યો નહીં પંથ સારો રે, મને લાગે હવે જગ ખારોરે,
 પ્રભુ ભુજ્યો સહુ ઉપકારો રે—પ્રભુ ॥ ૨ ॥

હું દાસ ગણાયો તહારો રે, તું લાગે મુજને ખ્યારો રે,
 નહીં ચાલે પાર ઉતારો રે—પ્રભુ ॥ ૩ ॥

હું આળ્યો છું તુમ પાસો રે, શિવપુર લેવાને વાસોરે,
 નમી જાળ કરે અરદાસોરે—પ્રભુ ॥ ૪ ॥
 હું તારવો તાહરં કામોરે તુજને લાગે નહિ દામોરે,
 શિવ સુખ આપોને શ્યામો રે—પ્રભુ ॥ ૫ ॥

(૨)

(ભારે બેડાં ને હું તો નાજુકડી નાર છું-એ રાગ.)
 ભાર ભારે ને પ્રભુ નાજુક હું જાળ છું,
 કેમ કરી સાગર તરાય રે જહી ઉતારો ભવ કાંઠડે,
 વાયુ વાય છે પુર જોસમાં રે રાજ ડગમગ ડોલા ખાયરે—જહીં
 નાવ તણાયે નરકમાં રે રાજ નાથ અધમને ઉગારે—જહીં
 સાખી.

હું પામર તું મહા પ્રભુ મુકિત જગ દાતાર,
 તુજ આણા નવ શિર ધરી એ મુજ વાંક અપાર.
 હવે રાખો તમારી પાસરે—જહીં
 સાખી.

જન્મ ગુમાવ્યો મોહમાં ભુલ્યો તુજ ઉપકાર,
 ભર દરીયે ભૂલો પડ્યો પ્રીતમ પાર ઉતાર.
 આપ આવો મહારા હવે ઈશરે—જહીં
 સાખી.

મનુષ્ય ધર્મ મોંઘો સહી કરી કરી નહી મળનાર,
 સઘળી પામ્યો સંપત્તી જતાં લગે શી વાર.
 પ્રભુ સહાય કરો જગદીશરે—જહીં
 સાખી.

કટકા કાચ બીલોરના રત્ન સમ દેખાય,
 તે જાણી હસ્તે ગ્રહ્યા પાપ હવે ઉભરાય.
 શ્યામ અરજ કરે દાસ રે—જહીં

(૩)

(મીઠા લાગ્યા તે મને આજના ઉગ્નગરા-એ રાગ.)

‘યાફં લાગે તે મને પ્રભુજનું મુખડું,
દરિશન કરું નિશ દીશરે,

અલખેલા કાળે હું આવીયો.

આવિયો તો દાવિયો કે જનગુણ ગાવિયો,

વંદું હું વારંવાર રે-અલખેલા. ૧

નારજો કે મારજો યા રાખો પ્રભુ પાસમાં,

એહ તુમારે હાથ રે-અલખેલા. ૨

નુખુદિ આપજો ને કુખુદિ કાપજો,

સત્યની છાપો છાપ રે-અલખેલા. ૩

આવો અવસર ફરી ફરી નહીં આવશે,

સેવું તને જનરાજ રે-અલખેલા. ૪

શ્યામ માગે છે પ્રભુ ચરણની સેવના,

રાખો હમારી લાજ રે-અલખેલા. ૫

(૪)

(ગઝલ)

અરે રે ઓ વિભુ મહારા,

દુઃખોની દાદ લેતો જા.

કહું છું શુદ્ધ હું મનથી,

ખરા દીલે તું સુણતો જા. ૧

ક્યાં છે મેં ઘણાં પાપો,

ક્ષમા તું નાથ દેતો જા,

ઉપાધિ આધિ વ્યાધીની,

પુકારો એહ સુણતો જા. ૨

ભુલ્યો છું ધર્મ ને લક્ષિ,

ક્યાં છે કામ ગોઝારાં,

ભુલી જાઓ દુરાચારો,

અને સૌ દુર્ગુણો મહારાં. ૩

લુચ્ચો હું નાથ પાપી છું,	અને બહમાશ પૂરો છું,	
છતાં તારી દયા કેરો,	નિરંતર હું લિખારી છું.	૪
ક્ષમા આપી મને રાખો,	પ્રભુજી આપની જોડે,	
સંબંધી ના હવે મારું,	મને સંભાળજો કોડે.	૫
અજબ એવી હીંમત બક્ષો,	કદી તુટે નહીં છુટે,	
અડગ શક્તિ ભરો દીલમાં,	ન જે ખુટે નહીં કુટે.	૬
વહાવો શ્યામના ઉપર,	દયાના વારિની ધારા,	
સદા નિજ કંઠથી કીર્તન,	હવે ગામ્ધિ હું ખ્યારા.	૭

(૫)

(સખી કાંટો વાગ્યો રે મારે કાળજે-એ રાગ.)

મને રટના લાગી પ્રભુના નામની.

ઘડી ઘડીમાં ધ્યાવું તારું ધ્યાન, પલપલમાં પ્રભુ તને પ્રણામ.

મને રટના લાગી પ્રભુના નામની.

જગતમાં દેવ ઘણા દેખીયા, દીસે નહિ કોઈ તાહરી સમાન-મને.
 ખ્યારો દેવ તું મારે એક છે, હાથ જોડીને નમું તને જીનરાજ-મને.
 સાચો ચિંતામણી હાથે ચડયો, જાણી જોઈને હવે ના છોડાય-મને.
 કુ મતી કાપી સુ મતી આપશે, કરો મારા કર્મનો સંહાર-મને.
 વિજય ઈચ્છું છું પરમાર્થમાં, શુભ કાર્યોમાં કરજે મારી સહાય-મને.
 શ્યામ ગાવે છે શુદ્ધ ચિત્તથી, દયા કરીને દીજીએ તારું નામ-મને.

(૬)

(શોભા સોરઠ દેશની શી રે કહું-એ રાગ.)

આજે આનંદ એચ્છવનો શું રે કહું મેં તો ભેટયા શ્રીજીનરાજ.
 જાઉં વારી રે આવો રે પ્રભુજી દુઃખ વારવા.
 પ્રભુ લગની લાગીરે તુજ નામની, આઠે પહોર અહોનિશ દીશ-જાઉં ૧

ઢાંગ ધર્મીપણનો મેં કર્યો, ધર્માચાર ન સમજ્યો લેશ-જાઉં ૨
મુજ જીવન બનાવો નિર્મળું, રહી ના શકે કિંચિત કલેશ-જાઉં ૩
પ્રભો ઉદ્ધારો તારો મુજ બહાલા, આજથી તુજ સંગે રહીશ-જાઉં ૪
પ્રભો તારૂં સ્મરણ કરતાં થકાં, નક્કી મુક્તી મેળવવાની આશ-જાઉં ૫
શ્યામ શરણું ગ્રહું પ્રભુ તાહરૂં, તમે મહેર કરોને જગીશ-જાઉં ૬

(૭)

(પ્રિય પતિ તમે-એ રાગ.)

પ્રભુ પ્રભુ તમે જટ આવો આ સમે,
આપ વીના દુખડાં મારાં શી રીતે શમે.
બહુ દિનનો વિજેગલો સ્વામી, મુરતિ મોહનગર;
દર્શન કરતાં જીવડો હરખે, આનંદનો નહિ પાર-પ્રભુ ૧
ગુપ્ત નહિ સ્વપ્ને દુનિયામાં, દીસે જરી લગાર;
તો પ્રભુ મુજને કેમ રાખો છો, આપ વગર આ ઠાર-પ્રભુ ૨
વિણ બોલાવ્યા આપ જાવો છો, એ શું આપનો ન્યાય;
હું તેડાવું કાં નહિ આવો, કરો બાળની સહાય-પ્રભુ ૩
દયાસિંધુ કહેવાતો જગમાં, દુઃખીયાનો દાતાર;
તુજને નહિ કહેવું પડે ઝાઝું, ટુંકી વાત સાર-પ્રભુ ૪
ઘેલો ગાંડો લુચ્ચા સમજે, તો પણ તારો દાસ;
તુજ કૃપાથી આરો આવે, એ મુજ મનમાં આશ-પ્રભુ ૫
બહાર કરો વિશ્વંભર બહાલા, દીલમાં ધારી દાઝ;
બાળક સમજી ક્ષમા આપશો, રાખો શ્યામની લાજ-પ્રભુ ૬

(૮)

(સિદ્ધાચળના વાસી, જનને કોડો પ્રણામ—એ રાગ)

સૃષ્ટીના સૃજનાર પ્રભુજી કોડો પ્રણામ,

દેવાંશી હાતાર પ્રભુજી કોડો પ્રણામ;

દુઃખીયાના આધાર પ્રભુજી કોડો પ્રણામ.

ગહન ગતિ છે તહારી ખ્યાસ, ગાળી શકાય ના ગુણ તહારા,

નોંધારા આધાર—પ્રભુજી ૧

અંદા સુરજ આપ બનાવ્યા, વાદળ ચડી આકાશે આવ્યા,

મેઘ વરસે જળધાર—પ્રભુજી ૨

પૃથ્વી પાણી ને વર્ગી ઝાડો, મોટા મોટા કીધા પહાડો,

રચના અપરંપાર—પ્રભુજી ૩

પ્રભુ આપમાં ગુણ છે ઝાઝા, પળમાં બનાવે રંકને રાજ,

અમીરોને કૃદીર—પ્રભુજી ૪

નમન સેવકનું સ્વીકારો, દીસે છે તું કામણુગારો,

મન મારું હરનાર—પ્રભુજી ૫

કદી ટેક તુટે નહીં મારી, એહીજ માંગું આપ હાતારી,

આજીજ અવધાર—પ્રભુજી ૬

અરે તાત મહારા ઇન્સાફી, આપ હવે મુજ પાપની મારી,

શ્યામ નમે સુખકાર—પ્ર ૭ ૭

(૯)

(પંથીડા સંદેશો કહેવે મહારા નાથને—એ રાગ.)

મન મંદિરીએ આવો રે નાથ નિરંજણા,

ભવ દુઃખ ભંજન ભક્ત વત્સલ ભગવંત જો,

દીન દયાળુ દાસ અતિ તલસી રહ્યો,

નરક નિગોદથી પ્રભુ મને ઉગારજો—મન ૧

ક્રોધ લોભ મુજ કેડે પડ્યા છે લુટવા,
મોહ માયાનો સાથે છે પરિવાર જો,
લાજ લુટે છે નિર્દય જનીને ઘાતકી,
એહ થકી તું જલ્દી મને છોડાવ જો—મન૦ ૨

અહંકાર પદ મુક્યું નહિ મેં મુખથી,
અવર તણા મેં ગાયા દોષ અપાર જો,
વેપ ધર્યો વૈરાગી જનીને કારમો,
છેતરવા જગ લીધું તારું નામ જો—મન૦ ૩

પરભવનું નહિ પુન્યનું કંઈ લાથું ભર્યું,
ક્યાંથી અહીંઆં મુકૃત લાભ પમાય જો,
રક્ષણ મુજને આ ભવમાં તમ આપશો,
સેવક જાણી કરજો મહારી સહાય જો—મન૦ ૪

શુરે થશે પ્રભુ મહારું આ જલધિ વિષે,
કેમ નીકળશે કાંઠે મારું નાવ જો,
જેવો તેવો પણ કરગરતો હું આવિયો,
અમ દુઃખ કાપણ રૂડા દીન દયાળ જો—મન૦ ૫

સાચા દીલે તુમ પાસે હું અરજી ઉચરું,
કૃપા કરીને કીજો માહરું કામ જો,
તારક તું વિણ જીજો કે દીસે નહિ,
કર જોડીને ગાવે સેવક શ્યામ જો—મન૦ ૬

(૧૦)

(ગઝલ.)

પ્રભુજને પડી પાચે, પ્રભુ પદ એજ માગું છું,
પ્રીતેથી આપજો પ્યારા, દયાળુ દેવ છો દાતા. ॥ ૧ ॥

પડી છે કીંમતી ખોટો, જીવનમાં બુદ્ધિનો ટોટો,
ગણી સેવક ખરો ખોટો, દયાળુ દેવ છો દાતા. ॥ ૨ ॥

ગુનાહ લાખો અમે કીધા, અનંતા જીવ દુઃખ દીધાં,
 તથાપિ આપનાં છોડ, દયાળુ દેવ છે દાતા. ॥ ૩ ॥
 જંગતમાં તુંજ ઇન્સારી, કરો મુજ પાપની મારી,
 લઇને ધ્યાન કરીયાદી, દયાળુ દેવ છે દાતા. ॥ ૪ ॥
 તમે આપો ગણી ભિક્ષુક, સુખુદ્ધિ આપના જેવી,
 ખરો ઉદ્ધાર તેનાથી, દયાળુ દેવ છે દાતા. ॥ ૫ ॥
 છુટી ગઈ હાથથી જાજી, હવે હું શું કરું પાજી,
 કહે છે શ્યામ દીલ લાજી, દયાળુ દેવ છે દાતા. ॥ ૬ ॥

૧૧ આજોધર મંડળ આદિનાથ સ્તવન.

(મેરે મૌલા બુઝાલો મદીને મુઝે-એ રાગ.)

આદિ જીન મેરે તુંડી નાથ ખરો,
 સુણી અરજી અમારી વહાર કરો,
 લાખ ચોરાશી ભટકયો માન તેનું છે નહિ,
 આજ્ઞા ન માની તાહરી રખડું છું ભવ અટવી મહીં,
 હવે નાથ દયા જરી દીલ ધરો—આદિં ॥ ૧ ॥
 ચોરી ઝાઝી જુઠ બોલ્યો, હિંસા કીધી અતિ ઘણી,
 પાપનો નહિ પાર જડશે એવી કહાણી મમ તણી,
 સુણી આપ સેવકનો ઉદ્ધાર કરો—આદિં ॥ ૨ ॥
 આજોધરમાં આજ નીરખી જીવડો હરખાય છે,
 મુખડું જોતાં પ્રભુજી પાપ દૂર પલાય છે,
 મહારા ભવભવનાં દુખ દૂર કરો—આદિં ॥ ૩ ॥
 અમૃતામય વાણીથી ભવિ જીવને તાર્યા તમે,
 તરણ તારણ જિન કહાયો શ્યામ તુજને નિત્ય નમે,
 મહારા મતના મનોરથ પૂર્ણ કરો—આદિં ॥ ૪ ॥

શ્રી થાવીસ જિન સ્તુતિ.

(માત્રિની છંદ.)

પ્રથમ ઋષભ દેવા દેવના દેવ દેવા,
ચરણ કમલ સેવા યાયું હું નિત્ય મેવા,
અજિત અજિત સ્વામી આપને શીષ નામી,
સકલ જીવન માનું આપનું શર્ણુ પામી. ૧

ભવ ભવ દુઃખ કાપો સંભવા નાથ ખ્યારા,
અરજ શિશુ કરે છે કાપળે કષ્ટ મારાં,
અભિનવ અભિનંદા ભાવથી જે ભજે છે,
નર ભવ દુઃખ વામી મોક્ષ માર્ગ ગ્રહે છે. ૨

સુમતિ સુમતિ આપો કષ્ટ કાપો હુમારાં,
દુમતિ કપટ નિવારો એજ છે સ્વપ્ન મહારાં,
વદન પદમ તહાડં પદ્મદેવા નિહાળું,
અલિસમ મુજ ચિત્તે ધ્યાન હું નિત્ય ધારું. ૩

સુમન વિવિધ લાખ્યો નાથ સુપાર્શ્વ સ્વામી,
નવવિધ રચનાએ પૂજવા મોક્ષ કામી,
શશિ સમ મુખ તહાડં અંદ્ર દેવા વિરાજે,
હૃદય કુમુદ મહાડં દર્શને ણિચું આજે. ૪

સુવિધિ સુવિધિ સાથે આપને જે રટે છે,
નવ કદિ ફરી તેઓ નર્કમાંહિ સડે છે,
નમન શિતલ સ્વામી આપને હું કરું છું,
હૃદય શિતલ મહાડં થાય એ હું અહું છું. ૫

સકલ અમ કરોને શ્રેય શ્રેયાંસ દેવા,
તુજ વિણ જિન કોની પાસ હું જાઉં લેવા,

વ્યસન મમ નિવારો વાસુપૂજ્ય પ્રભુજી,
 સહન બહુ કર્યાં મેં કષ્ટ ને દુઃખ રાજી. ૬
 વિમલ વિમલ દેવા બુદ્ધિથી હું નમું છું,
 અમલ કમલ સાથે અંગ આંગી રચું છું,
 નવ કંઈ મુજ શક્તિ હે અનંતા પ્રભુજી,
 અગણિત ગુણ તહારાં કેમ ગાઉં હું મૂજી. ૭
 ધરમ ધરમ પંથે વાળજો દાસ તહારો,
 કરમ પરમ કાપી બાલજો હાથ મહારો,
 હરિણુ જીવ ઉગાર્યો સોળમા શાંતિ દેવા,
 હરિણુ સમ ચહું હું આપની ચર્ચા સેવા. ૮
 અગર દુષ્ટ ઉવેળી પૂજું હું નાથ કુંથુ,
 સ્તવન વિવિધ ગાઉં ને વળી નાચ નાચું,
 અર જિનવર આજે કર્મ શત્રુ સતાવે,
 શરણુ શિશુ તમારે તેહથી આજ આવે. ૯
 વિમલ મલિ જિનેશા કર્મના વૃંદ વામ્યા,
 અમર મુગતિ વાસો નારી રૂપેજ પામ્યા,
 મુનિવર મુણુ મહારૂં હે મુનિસુવ્રતાજી,
 કરમ અરિ હણે છે નાથ તું સહાય થાજી. ૧૦
 નમન નમિ જિનેશા દીન ભાવે કરૂં છું,
 નવ રહી કંઈ શક્તિ પાય તારે પડું છું,
 ગિરિવર ગિરનારે નાથ નેમી વસે છે,
 દરિશન કરવાને ચિત્તડું ત્યાં ધસે છે. ૧૧
 કમઠ શઠ કરે જે પાર્શ્વને ઊપસર્ગો,
 સહન પ્રભુ કરે તે શાંત જ્યાં દ્રેષ રાગો,
 અરમ જિનપતિ શ્રી વીરને વંદના હો,
 મનસુખ મન કેરી વાંછના સિદ્ધ થાઓ. ૧૨

શ્રી સરસ્વતી માતાની સ્તુતી.

સરસ્વતી માત મયા કરોરે લાલ વિધાની દેનાર રે-હું વારીલાલ.
પહેલાં પુન આપનીરે લાલ, પ્રેમે પુનપા સાથરે—હું વારી૦
સરસ્વતી માતને વીનવું રે લાલ. આંકણી. ૧

ધુપ ઘટા ને આરતી રે લાલ, દીપક જંગમ જ્યોત રે-હું વારી૦
પ્રીત ધરી કરું સેવનારે લાલ, ચર્ચુ પૂજું સો વાર રે-હું વારી૦ ૨
જપું હું તુજને સર્વદારે લાલ, આપોજ વિદ્યા દાનરે-હું વારી૦
વાસો વસો જીભ ઉપરે રે લાલ, એહીજ માગું આપરે-હું વારી૦ ૩
માગું સુખુદ્ધિ આપજો રે લાલ, કૃપાથી કુખુદ્ધિ કાપરે-હું વારી૦
ધર્મ ગૌરવ દીલ સ્થાપજો રે લાલ, જીવ્યું સાર્થક થાયરે-હું વારી૦ ૪
સુણી અરજ મા આટલી રે લાલ, માફ કરો ગુનાહ લાખરે-હું વારી૦
લઈ નીચમ ખરા શીજનું રે લાલ, એહમાં આજ ઝુકાવરે-હું વારી૦ ૫
તુજ ગુણ પાર ન પામીએ રે લાલ, મંગળકારી તુજ નામરે-હું વારી૦
મારી સેવા સ્વીકારજો રે લાલ, દયાનીધી દાતારે—હું વારી૦ ૬
હું છોડ સદા રહો સહાયમાં રે લાલ, જ્ઞાન માંગું ગુણખાણુરે-હું ૦
શરણે રાખો દાનેશ્વરી રે લાલ, શુદ્ધ વાણી દયો લહાણુરે-હું ૦ ૭
ગુણ ગાવું શું મુખથી રે લાલ વર્ણવ્યા નવી જાયરે-હું વારી૦
શ્યામલાલ તુજ વીનવે રે લાલ, કર જોડીને આજરે-હું વારી૦ ૮

આરતિ.

જય જય બોલો આરતિ ખ્યારા, નિશદિન સમરું નામ તુમારા,
પહેલી આરતિ પ્રેમે ઉતારું, ધ્યાન લગાવો ભવ જલતાર.
દુસરી આરતિ દરિશન દીજે, જેહથી માહરાં કારજ સીજે,
ત્રીસરી આરતિ આખ છો ત્રાતા, સમકિત આપો શિવ સુખ દાતા,
ચાથી આરતિ ચરણે લાગું, પાચ પડી મનોવંછીત માગું.
પાંચમી આરતિ ધર્મ જીનેશ્વર, અંતરજામી તું અલવેસર,
શ્યામ ઉતારે આરતિ દેવા, ભક્તિ આપીને શિવ સુખ લેવા-જય૦

સામાજિક ગાયનો.

પેટ વિષે

(ધનાશ્રી-એ રાગ.)

પેટ કરાવે વેઠ જગતમાં પેટ કરાવે વેઠ,

સહુ કો પેટની હેઠ—જગતમાં.

ગરીબ તવંગર નોકર ચાકર, ભૂપ પ્રધાન ને શેઠ,
સાધુ સંન્યાસી ને વળી ખાવા, દેવે છે પેટને ભેટ—જગતમાં. ૧

કહેવો પડે દાતા કંબુસને, નિગુણને ગુણવાન,
દેશ દેશમાં એહુ ભભાવે, ન રહે ભાન ને શાન—જગતમાં. ૨

પાપ કરાવે છાનું છાનું, ધણી કરાવે જર,
પૈસાની જો તાણુ હોવે તો, શેઠ ઉપાડે ભાર—જગતમાં. ૩

નારી સતીને વેશ્યા બનાવે, કરાવે અધીક પાખંડ,
ચારી કપટ ને સંકટ આવે, વણુ વાંકે થાય દંડ—જગતમાં. ૪

આડા અવળા કૈંક કરાવે, પ્રપંચી પાપી પેટ,
શ્યામ વદે પ્રભુ સર્વને અર્પણુ, અદકી કીધી છે ભેટ—જગતમાં. ૫

(૨)

જમાનો ઓળખી ચાલો.

(ગજવ કબાલી)

અરે અગ્રેસરો ત્યાગો, તમે અજ્ઞાનની નિદ્રા,
નશામાં ક્યાં સુધી રહેશો, જમાનો ઓળખી ચાલો. ૧

વિક્રય કન્યાતણુ હોવે, છતાં કોઈ ન અટકાવે,
તમે તે આજ અટકાવો, જમાનો ઓળખી ચાલો. ૨

- રમકડાં બાળ લગ્નોને, ગણો નહિ લાન છે કેને ?
પછીથી થાય છે તે શું ? જમાનો ઓળખી ચાલો. ૩
- ધરો ઘાલે ઉભે ચૌટે, મરસીયા ગાય બિનશરમે,
તને આવી કુરૂદીને, જમાનો ઓળખી ચાલો. ૪
- રીવાળે હોય જે સુંદર, ખુશીથી તેહને રાખો,
નિકાલો ઝેર જેવા તે, જમાનો ઓળખી ચાલો. ૫
- ખરો ઉદ્ધાર કરવાને, સુધારો આપના ઘરથી,
કરીને દાખલો આપો, જમાનો ઓળખી ચાલો. ૬
- હઠાવો કવેશની હોળી, કરી પક્ષો લડાવો ના,
થયા બેકાલ તો તેથી, જમાનો ઓળખી ચાલો. ૭
- નહી તાણો તમે આજુ, તુટીને જાય તે ટાણે,
રહેશે ગાંઠ જે સાંધો, જમાનો ઓળખી ચાલો. ૮
- અરજ છે શ્યામની એવી, કહી છે જે હતી કહેવી,
સુણો યા ના સુણો તો પણ, જમાનો ઓળખી ચાલો. ૯

(૩)

(ગઝલ કબાલી.)

- ઉઠાને બંધુઓ આજે, બગાડો થઈ ગયો ભારે,
દુસાણા જાળમાં ત્યારે, ખરેખર એજ નિર્બળતા. ૥ ૧ ॥
- કરો છો મંડળો ઉમાં, ન સમજો કાર્ય તેનાં શું ?
કરી અગડા પછી તોડો, ખરેખર એજ નિર્બળતા. ૥ ૨ ॥
- ક્યો છે ડોળ ભકિતનો, હમ્મુ પણ કાળજાં કાળાં,
કપટથી બાજી રમનારા, ખરેખર એજ નિર્બળતા. ૥ ૩ ॥
- ઘરેજો જે જ્ઞાતિની સેવા, બનાવો શુદ્ધ અંતરને,
તને નહિ સ્વાર્થને તો તો, ખરેખર એજ નિર્બળતા. ૥ ૪ ॥

લઘુતાને ગણો ખ્યારી, પ્રભુતાને તમે છેડો,
કદી અભિમાન રાખો તો, ખરેખર એજ નિર્જનતા. ॥ ૫ ॥

નિરાશ્રિત બંધુઓ ખેડા, બિચારા શું કરે ધંધા,
બતાવી એમને રસ્તો, બતાવો વીરની વીરતા. ॥ ૬ ॥

કરો મંડળ તમે સ્થાપન, ચલાવા હોય જો શક્તિ,
ભવાડા ના કરો ઉભા, બતાવો વીરની વીરતા. ॥ ૭ ॥

તમારી રૂઢી પુરાણી, જરી નજરે નિહાળો તો,
નથી ત્યાં કેમ શરમાતા, બતાવો વીરની વીરતા. ॥ ૮ ॥

સુણીને નવ યુવક બંધુ, ગઈ જો મેળવો લાલ્લી,
કદી બનશો નહીં કાયર, બતાવો વીરની વીરતા. ॥ ૯ ॥

ભરી હૈયા મહીં હિંમત, કદી તમ આવશો બહારે,
વદે છે શ્યામ તમ આજે, બતાવો વીરની વીરતા. ॥ ૧૦ ॥

(૪)

ખુશામત વિષે.

(ગઝલ કવ્યાલી.)

અહાહા આજની દુનિયા, ખુશામતખોરની આઝી,
ખુશામત આવડે તે તો, બની એસે બહુ રાજી. ॥ ૧ ॥

ગરજ જો હોય ત્યારે તો, હસાડે હાંશમાં રાખી,
સરલ સ્વભાવવાળાને, ભમાવે ભેદમાં નાંખી. ॥ ૨ ॥

કંઈ જો શેઠ કરમાવે, હુકમ હાથ કરે તે તો,
પછી તેનેજ ભરમાવે, રમે નિજ સ્વાર્થમાં તે તો. ॥ ૩ ॥

જમાવે જાળને કપડે, લગાડી લાલચે લંપટ,
સર્વા સ્વાર્થ પછી તે તો, પમાડે સ્નેહીને સંકટ. ॥ ૪ ॥

મુકીને ન્યાયને બાબુ, જહાંગીરી કરે અઝી,
બહે મશગુલ અન્યાયે, રમે છગ કપટની બાજી. ॥ ૫ ॥

અરે તું શ્યામ નહિ કરજં, ખુશામત કોઈની ખોટી,
અવાનું તે ભલે થાશે, મળે જે ભાગ્યમાં રોટી. ॥ ૬ ॥

(૫)

કહર વિણ થાય છે એવું.

(ગઝલ કબાલી.)

મહંના મન તાણી વ્યાધી, મહં વિણ ના શકે જાણી,
કરો ઉપાય લાખો તો, કહર વિણ થાય છે એવું. ॥ ૧ ॥

વિચારો વીર નરના જે, જણાયે વીર નરને તો,
નહિ જાણી શકે કાયર, કહર વિણ થાય છે એવું. ॥ ૨ ॥

બીચારું શું કરે અંદન, પરીક્ષા કાષ્ટ સમ થાશે,
પડે જ્યાં નીચથી મતલબ, કહર વિણ થાય છે એવું. ॥ ૩ ॥

બીચારો શું કરે ધોળી, દિગમ્બર જ્યાં વસે વાંસા,
ઉપજશે પાઈ નહીં એકે, કહર વિણ થાય છે એવું. ॥ ૪ ॥

મળીને સો જણા લેગા, કનકને તુચ્છ તો કહેશે,
જુઠા પડશેજ છેવટમાં, કહર વિણ થાય છે એવું. ॥ ૫ ॥

કરો તન તોડીને મહેનત, કહર કરશે નહિ માલીક,
સમજવો હોય ભાવીનો, કહર વિણ થાય છે એવું. ॥ ૬ ॥

ઝવેરી કોક દિન મળશે, કિંમત કરશેજ હીરાની,
સમુરી રાખજો સુરો, કહે છે શ્યામ દીલ જાણી. ॥ ૭ ॥

(૬)

મિત્ર વિષે.

(ગઝલ કબાલી.)

મીઠા વાણી તણા ખ્યાલા, પીલાવે સેંકડો મિત્રો,
 પીલાવે ઝેર જે સાચું, ગણો તેહને ખરા મિત્રો. ॥ ૧ ॥
 ઘણા દોસ્તો મળે છે ને, ઘણી પણ તાળીઓ ઠોકે,
 થશે શાન્તિ ખરા દીલની, મળે લાખો મહીં એકે. ॥ ૨ ॥
 હશે જે ખરચવા પૈસા, મળે મિત્રો બહુ સસ્તા,
 પરંતુ હોય જે તંગી, બધા માપે ગણી રસ્તા. ॥ ૩ ॥
 સજન સ્નેહી ઘણા જગમાં, મુખોમાં દોડતા આવે,
 તુરત ગણશેજ પોખારા, ઉપર જે આફતો આવે. ॥ ૪ ॥
 હશે જે સ્વાર્થના સ્નેહી, પરીક્ષા તે સમે થાયે,
 જગતમાં કેણુ કેના છે, ખરું ત્યારેજ સમજાયે. ॥ ૫ ॥
 હશે દાનો ભલે દુશ્મન, શકીશું તેહને પહોંચી,
 મુરખ જે મિત્ર મગશે તો, થશે દુનિયા મહીં હાંચી. ॥ ૬ ॥
 અરે સુરો અને વાંચક, તમે ભુલે ચુકે તેવો,
 કરો નહિ મિત્ર તે કદીએ, અનુભવ શ્યામનો એવો. ॥ ૭ ॥

(૭)

નિંદાખોરોને અર્પણ.

(ગઝલ કબાલી.)

ભલે નિંદા કરે કોઈ, કદિ પરવા નહિ ધરશે,
 કરે ઇર્ષા બની અંધા, નિરૂત્સાહી નહિ બનશે. ॥ ૧ ॥

હશે નહિ કામ ધંધાને, અગર તો ખાયલા હોશે,
કહે નિંદા વિના ખીજું, બિચારા કામ શું કરશે. ॥ ૨ ॥

અદેખા એકઠા થઈને, પછી ઉડાવશે વાતો,
ખીજનું નાશ મેળવવા, કરે પ્રયત્નો બુરા કાંતો. ॥ ૩ ॥

ફલાણુને નહિ પરવા, ફલાણુ કાંકડો કેવો,
નહિ અમને ગણે ગાંઠે, ફરે છે બાદશાહ જેવો. ॥ ૪ ॥

ફલાણુ થઈ ગયો પંડીત, દીસે છે વાતમાં શુરો,
ફલાણુ ઠોઠ દીસે છે, ફલાણુ રોકમાં પૂરો. ॥ ૫ ॥

અહા ચડતું નશીબ એનું, બહુ સુખી ફલાણુ છે,
લગારે સંપ જ્યાં દેખે, જઈ ટંટો જગાવે છે. ॥ ૬ ॥

ઈચ્છે નહિ કોઈની ચઢતી, કરે છે કામ અન્યાયે,
ખીજના ગુણ દેખીને, ઉઠે છે અંગમાં લાયે. ॥ ૭ ॥

પછીથી વાત એ કરજો, તપાસી જોઈ દ્યો નામાં,
કહે છે શ્યામ એ તમને, તમારું શું ગયું તેમાં. ॥ ૮ ॥

(૮)

કન્યા વિક્રયનો શ્લોકો.

સરસ્વતી માતાને શીશ બુકાવું, ચક્રેશ્વરીની આજ્ઞાજ પાવું,
બુદ્ધિ માગું છું આપશો માતા, આપ કહેવાઓ બુદ્ધિનાં દાતા. ૧

દશા અમારી કહું છું કહાણી, સહાય કરજો બાળક જાણી,
દશા અમારી કહી નવ જાયે, આપ જાણો છો જે અહીં થાયે. ૨

થયા કંગાલ હવે નહિ બાકી, પાપ પાછળ પડ્યું છે તાકી,
એવો ઉપાય અમને બતાવો, નાશ કરીશું મદદે આવો. ૩

દીનાનાથજી વિનંતિ મારી, આશા અમને એક તમારી,
કન્યા વિક્રયનો કહું શ્લોકો, કાન દઈને સાંભળજો લોકો. ૪

ગરબડ કરશે ના સુણો એક ચિતે, હોંશ ધરીને હૈયામાં પ્રીતે,
 વણિક જાતિ લે ધન કન્યાનું, કરે પાપ એ કેવળ છાનું. ૫
 અનેક અથવા થાય કળેડાં, કલેશ કુસંપના વેષ ન થોડા,
 આવા અનર્થો જલ્દી અટકાવો, અંધ તણી તો આંખો ઉઘડાવો. ૬
 ઉંચ જાતિમાં જોઈં ભાડા, કોળી નાળીના દીસે જ્યમ ભાડા,
 જરા જુએ નય હીત દીકરીનું, હૃદય દુષ્ટ પણ થાય ન ભીનું. ૭
 પૈસા લોભે નહીં જુએ વર સારો, પછી કન્યાનો ખગડે જન્મારો,
 સંસારનાં સુખ પામે નહિ આરાં, કરો બંધ કન્યા વિક્રયના ધારા. ૮
 કન્યા પુત્રારે માળાપો મરજો, નરકે વાસો તો તેમનો ઠરજો,
 જે જન પૈસા નીજ પુત્રીના લેશે, પાપ પૂરાથી દુઃખ ભોગશે. ૯
 વિક્રય કરનાર અતિ દુઃખ પામે, ફટફટ દુનિયા આખરે વ્યાપે,
 છોડી જતાવી ઘણા લલચાવ્યાં, લઈ પોળીયા પેટી પધરાવો. ૧૦
 ધંધો ઠીક લઈ જોડા છે ભાઈ, એમાં ખોટ નહીં એકજ પાઈ,
 ધન્ય છાતી ને ધન્ય તુમ હિંમત, તમે સમજો છે પૈસાની કીંમત. ૧૧
 એવા કપૈયા કદી નહીં રહેશે, યાદ રાખજો પ્રભુ દંડ દેશે,
 જાણી જોઈને કાશળ કાઢો, પછી ઢોંગ કયું કરો છે ગાઢો. ૧૨
 આવા સ્વાર્થી કેંક પડ્યા છે, જુઓ અવતાર ધિક્ક તેનો છે,
 હોય હિંમત તો પૈસા કમાવો, નહિતર જઈને માથું મુંડાવો. ૧૩
 કન્યા વિક્રયથી થયા બેહાલો, મુરખી મહારા નજરે નિહાગો,
 યુવક બંધુઓ શીખ આ સારી, કરો બંધ આ વિનંતિ મારી. ૧૪
 તેહ પૈસા તો પાચન નહીં થાશે, લેશે તેહથી વિશેષ જાશે,
 કન્યા વિક્રયથી લાભ ન યારો, પુત્રીના પૈસા લોહી સમ ધારો. ૧૫
 શાસ્ત્રોની વાતો ધ્યાનમાં ધારો, કન્યા વિક્રય કરો બંધજ ધારો,
 બાળ લગ્નના હવે જે દોષ, તે તો વર્ણવવા જોગ વિશેષ. ૧૬

બાળ લગ્નનો ચાલ નઠારો, હે મમ વીર અર્જ ઉરમાં ધારો,
અણુસમજી બાળક પરણાવે, પ્રેમ ચીજ શું તે ન પીછાણે. ૧૭
રમત ઢીંગલા તણી રમાડો, બાળકનો અવતાર બગાડો,
બાળ લગ્નથી થાય ખુવારી, સુખ ન પામે તે નરનારી. ૧૮
નિર્બળ સંતતિ તે પ્રકટાવે, રોગ કદી ધર છોડી ન જાવે,
મરણ પ્રસંગે વીલાપ ઝાઝો, લગ્નમાં ગાય છોડી મલાજો. ૧૯
આવી કુરૂઠી અનેરી ચાલે, અટકાવા કેઈ હામ ન ધાલે,
તનમન ધનથી સત્તર અટકાવો, નહિ તો હજી પણ થાશું બેહાલો. ૨૦
અટક્યા વિના તો આરો નહીં આવે, દિન પ્રતિદિન વધારો થાવે,
એજ વિનંતિ મારી સ્વીકારો, ગાયું થોડું પણ ઘણું વિચારો. ૨૧
મુળી મુસ બે બોલ બાળકના, જેવા હશે તેવી કદર કરવાના,
ખાટું મીઠું કેઈ વચન લાગ્યું, કેઈને ખોટું હશે જો લાગ્યું. ૨૨
માફ કરજો મુરબી મહારા, નહિ તો કરજો વિચાર સારા,
નમ્ર વદને શ્યામની અરજી, માનો ન માનો તમારી મરજી. ૨૩
સંવત યોગણીસ સતાણ વરસે, માસ શ્રાવણ શુકલ પક્ષે,
બુધવાર ને બારસ જાણો, પૂરણ ગામમાં એહ ગવાણો. ૨૪

જૈનોની સ્થિતિ.

(વિમળા નવ કરગો હયાટ-એ રાગ)

ભર હંધ વિષે સુતેલા જૈન જણાય છે રે,

જીવનવાળા નથી જણાતા ગૌરવવાળા નથી ગણાતા,

અતર હસાવા હાથે કરીને હણાય છે રે—ભર૦ ॥ ૧ ॥

અપુર્વ બોધ સ્વરૂપ બતાવ્યું પરમ તત્ત્વ પ્રભુએ પ્રગટાવ્યું,

એના પુત્રો કીચડમાં કચરાય છે રે—ભર૦ ॥ ૨ ॥

જે તત્વેથી અનંતા તરીયા સહજ પ્રયાસે સિદ્ધિ વરીયા,
 તેહજ તત્વો છાશની જેમ છણાય છે રે—ભર૦ ॥ ૩ ॥
 જે જ્ઞાનીએ ગગન ગજવ્યુ વિજય તાણું વાજંત્ર ગજવ્યુ,
 તેના પુત્રો કુસંપ કરીને કપાય છે રે—ભર૦ ॥ ૪ ॥
 અન્ય શુન્યમાં લુટ કરે છે હાથ પડ્યો ધનમાલ હરે છે,
 દિન દિન પ્રત્યે દુર્બળ બનીને દબાય છે રે—ભર૦ ॥ ૫ ॥
 માળી સર્વ થયા મતલબીયા લાજ તજીને પરસ્પર લડીયા,
 કોમળતા તજી કમળ બધાં કરમાય છે રે—ભર૦ ॥ ૬ ॥
 પાણી સ્વદપ જનો પાનારા ખળ જન પાર વગર ખાનારા,
 જૈન બાગનાં સુંદર વૃક્ષો સુકાય છે રે—ભર૦ ॥ ૭ ॥
 ધણી વગરનાં ઢાર ચરે છે કાવે તેહ દિશામાં ફરે છે,
 પામર થઈ પર હાથે પછી પકડાય છે રે—ભર૦ ॥ ૮ ॥
 જાગો શુદ્ધ જનેતા જાયા લેખ આપના અમર લખાયા,
 જૈન બંધુનાં જીવન નિષ્કળ જાય છે રે—ભર૦ ॥ ૯ ॥
 તન મન ધન એમાં આપી દો સંત શિષ્ય કપ્ટો કાપી દો,
 જાગો તો ઉદયોના અનેક ઉપાય છે રે—ભર૦ ॥ ૧૦ ॥

શ્રી જિન સ્તુતિ.

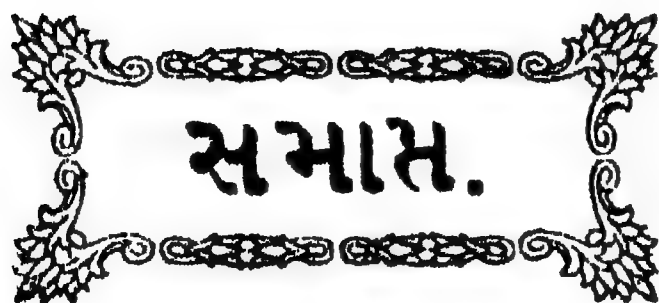
અહો દેવના દેવ દેવાધિદેવા,
 કરું ભાવ આણી પ્રભુ સાર સેવા,
 હંમેશાં પ્રભાતે ઉઠીને નમું છું,
 પ્રભુ તાહરા નિત્ય ધ્યાને રમુંછું. ॥ ૧ ॥

મને તું વિના કોણ આરામ આપે,
 પ્રભુ તું વિના દુઃખ આ કોણ કાપે,
 કરી રહેમ પ્રીતે પ્રભુ કષ્ટ કાપો,
 મને સ્વર્ગના ધામની લહેર આપો. ॥ ૨ ॥

કરો સહાયતા આપનો જાળ જાણી,
 કરું સેવ તાહરી પ્રભો ગુણજાણી,
 તમે તારીયા ભવિકને દેશનાથી,
 પ્રભો ભેદ નહી રાખશે હવે અમોથી. ॥ ૩ ॥

પ્રભુ ભક્તીથી ભાવના શુદ્ધ જાગે,
 પ્રભુ ભક્તીથી લોભ ને મોહ ભાગે,
 અહો સેવના દેવ તહારી કરું છું,
 ઉંડે અંતરે ભાવ ભક્તી ભરું છું. ॥ ૪ ॥

કહું છું પ્રભો માહરી દીન ભાષા,
 કરો માહરી સફળ જે હોય આશા,
 વહે શ્યામ અરજી ઉભો હસ્ત જોડી,
 કરો મોકળો પાપથી કર્મ તોડી. ॥ ૫ ॥

આ પુસ્તકના અગાઉથી ગ્રાહક થનાર સહઅહસ્થોની નામાવલી.

મુખ્ય

નકલ	નામ
૨૫	શા. કેસરાજી કુસાજીની કું.
૧૦	શા. પુનમાજી મેઘાજીની કું.
૧૦	શા. ચેલાજી ગોમાજીની કું.
૧૦	શા. રૂપચંદ કેવાજીની કું.
૧૦	શા. મગનલાલ ભલાજીની કું.
૫	શા. નથમલ ધરમાજીની કું.
૫	શા. ધરમાજી હેમાજીની કું.
૫	શા. ખેમાજી શતરાજીની કું.
૫	શા. સોનમલ મોતીજી
૩	શા. જેનમલ જવાજીની કું.
૩	શા. રૂપાજી નગાજી

પુરણ

૩	શા. શીવલાલ છોગાજી
૨	શા. પીથાજી ભુદરાજી
૨	શા. જનુજી હુંખાજી
૨	શા. છગાજી મોતીજી
૩	શા. વાલચંદ રતનાજી
૨	શા. પીથાજી જેસાજી
૨	શા. હનાજી મનજીજી
૨	શા. હંજરીમલ ધરમાજી

માલવાડા

નકલ	નામ
૫	શા. હંજરીમલ તલકજી
૩	શા. લવજી છોગજી
૨	શા. પુનમાજી કરતુજી
૨	શા. હીરાજી હુંખાજી
૩	શા. હંજરીમલ પરખાજી

આજેવર

૨	શા. વજેચંદ ધરમાજી
---	-------------------

જાખડી

૨	શા. ઉમેદજી તેગ્નજી
---	--------------------

રાજરાવાસ

૫	શા. હંસરાજ ભખુતમલ
---	-------------------

કલાપુરા

૨	શા. જોકમલ લખમાજી
---	------------------

કરડા

૨	શા. તારાચંદ વાલાજી
---	--------------------

ભરડી

૨	શા. બાબુલાલ મોતીચંદ
---	---------------------

❀ શુદ્ધિ પત્રક. ❀

પાત્રું	સાધન	અશુદ્ધ	શુદ્ધ
૮	૪	પ્રભુ	પ્રભુજી
૧૬	૧	વાંકડીઆ	વાંકડીઆ
૧૬	૨૨	આદિજિવર	આદિ જિનવર
૧૭	૨	મુખ ભણિમરે	મુખ જોવા ભણીસરે
૨૪	૧૮	પ્રભુ	પ્રભુજી
૨૬	૧૩	માન	ભાન
૨૬	૨૪	મનના	મનના
૩૦	૧૦	ધણી	ધણી

નોટ:—આ શિવાય પણ કંઈ અશુદ્ધતા રહી ગઈ હોય તે સુધારી
વાંચવા વિનંતિ છે.

આ પુસ્તક નીચેના રચયેથી મળી શકશે.

૧ પ્રસિદ્ધ કર્તા—મુ૦ પૂરણ (પોસ્ટ માલવાડા)

વાયા ભેધપુર (મારવાડા.

૨ શેઠ કેસરાજી કુસાજીની કુંપની,

૬૮-૭૦, સી. પી. ટેન્ક, મુ'અમ નં. ૪

